

فرهنگسرای جوان ارومیه

شرایط امروز اقتصاد ایران و فرصتهای اصلاحی پساتحریم

حسین عبده تبریزی

ارومیه، ۱۳۹۴/۱۰/۲۴

شرایط کنونی اقتصاد

شوک منفی تقاضا

سیاست های
اقتصادی دولت
یازدهم

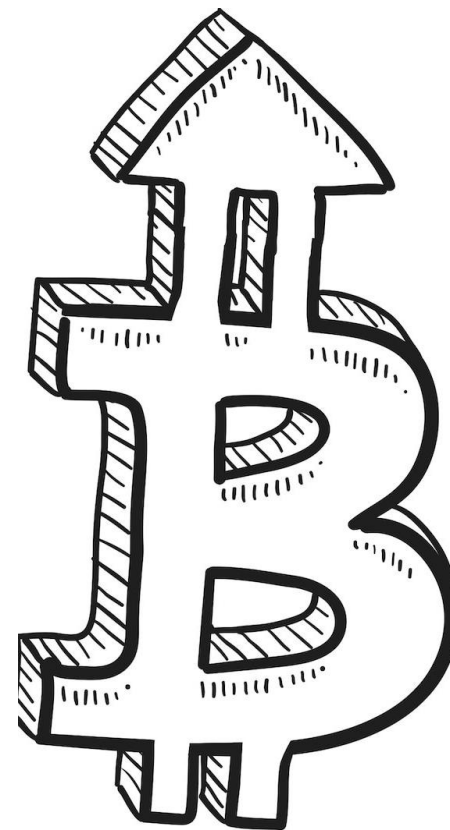
شرایط کنونی اقتصاد

مشکل تنگنای مالی

شوک منفی نفت در
بستر اقتصاد در حال
ترمیم

INFLATION

- Average inflation rate: 19.55 %
- Single Digit Inflation Rate: 2 Years
- Two Digit Inflation Rate: 34 Years
- Inflation Rate over 20 Percent: 17 Years
- Inflation Rate over 30 Percent: 3 Years
- Highest Inflation Rate: 49.4 Percent (1995)
- Lowest Inflation Rate: 6.9 Percent (1985)

سیاست های اقتصادی دولت یازدهم

توام شدن شروع به کار دولت یازدهم با یکی از بی سابقه ترین رکودهای
تورمی تاریخ اقتصاد ایران

گام دوم

کاهش فشارهای
اقتصادی خارجی و خروج
بازرگانی

گام اول

ثبات اقتصاد کلان

رفع محدودیت های خارجی اقتصاد

بهبود وضعیت درامدی دولت و هزینه های
عمرانی

کاهش موانع تجارت خارجی

مثبت شدن رشد اقتصادی

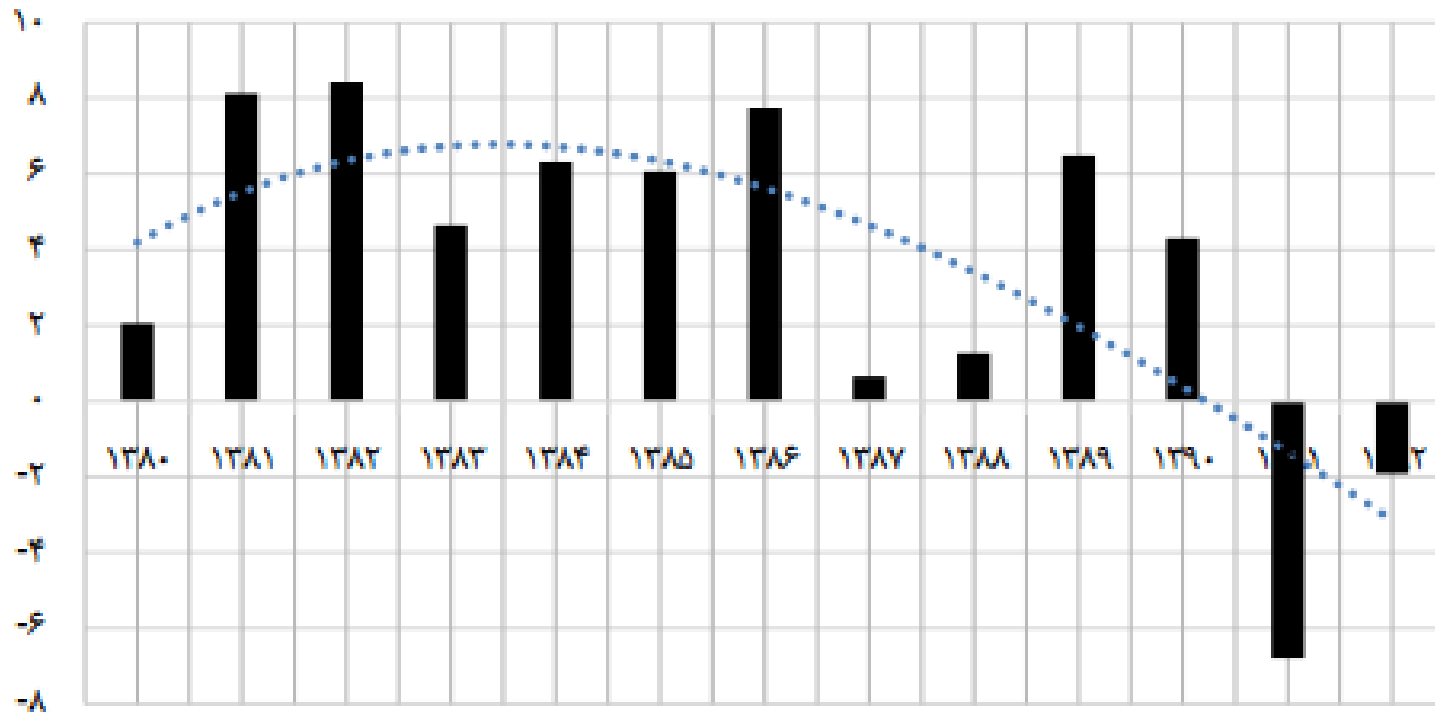
تغییر پارادایم سیاست پولی

حفظ ثبات بازار ارز

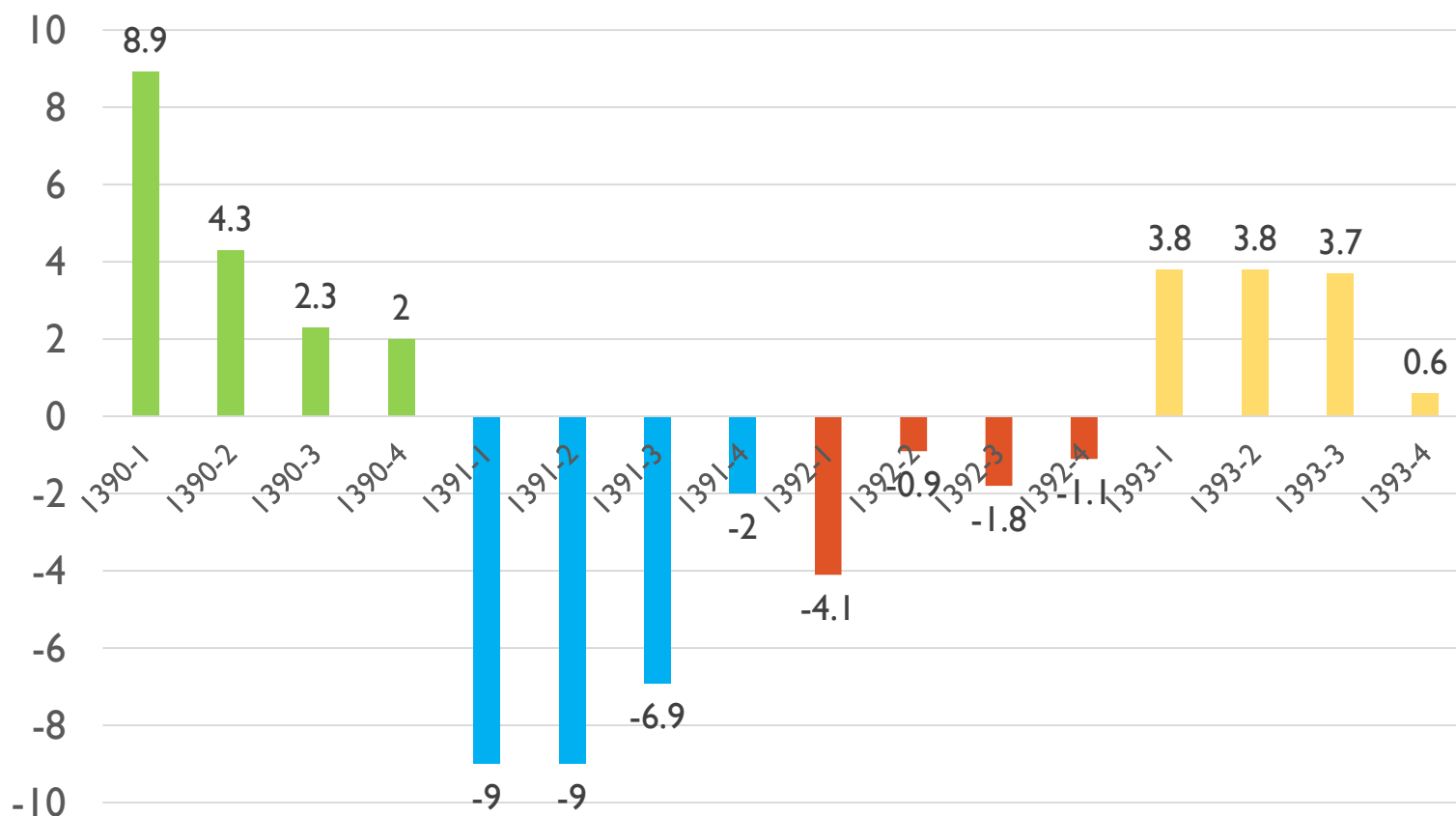
مدیریت انتظارات تورمی

کاهش قابل توجه نرخ تورم

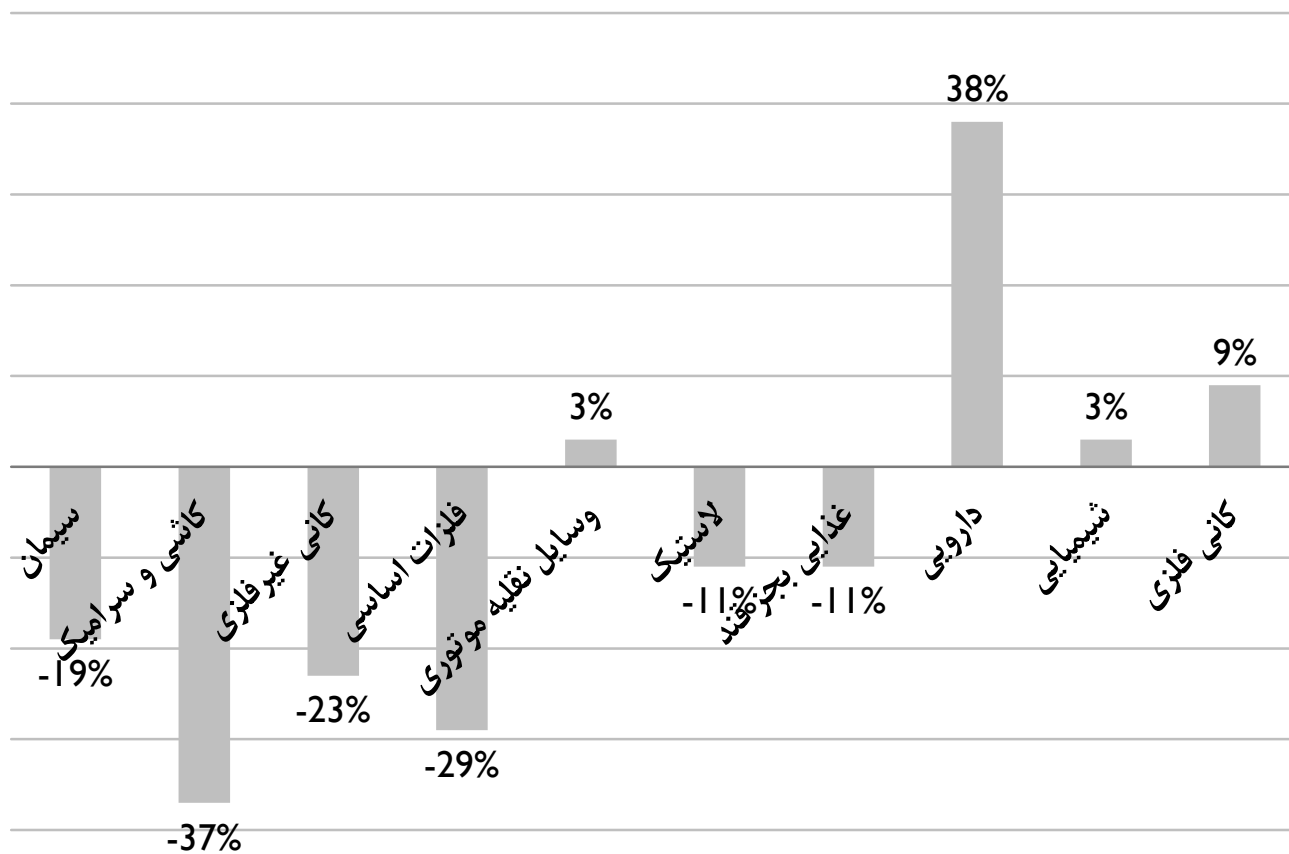
رشد تولید ناخالص داخلی

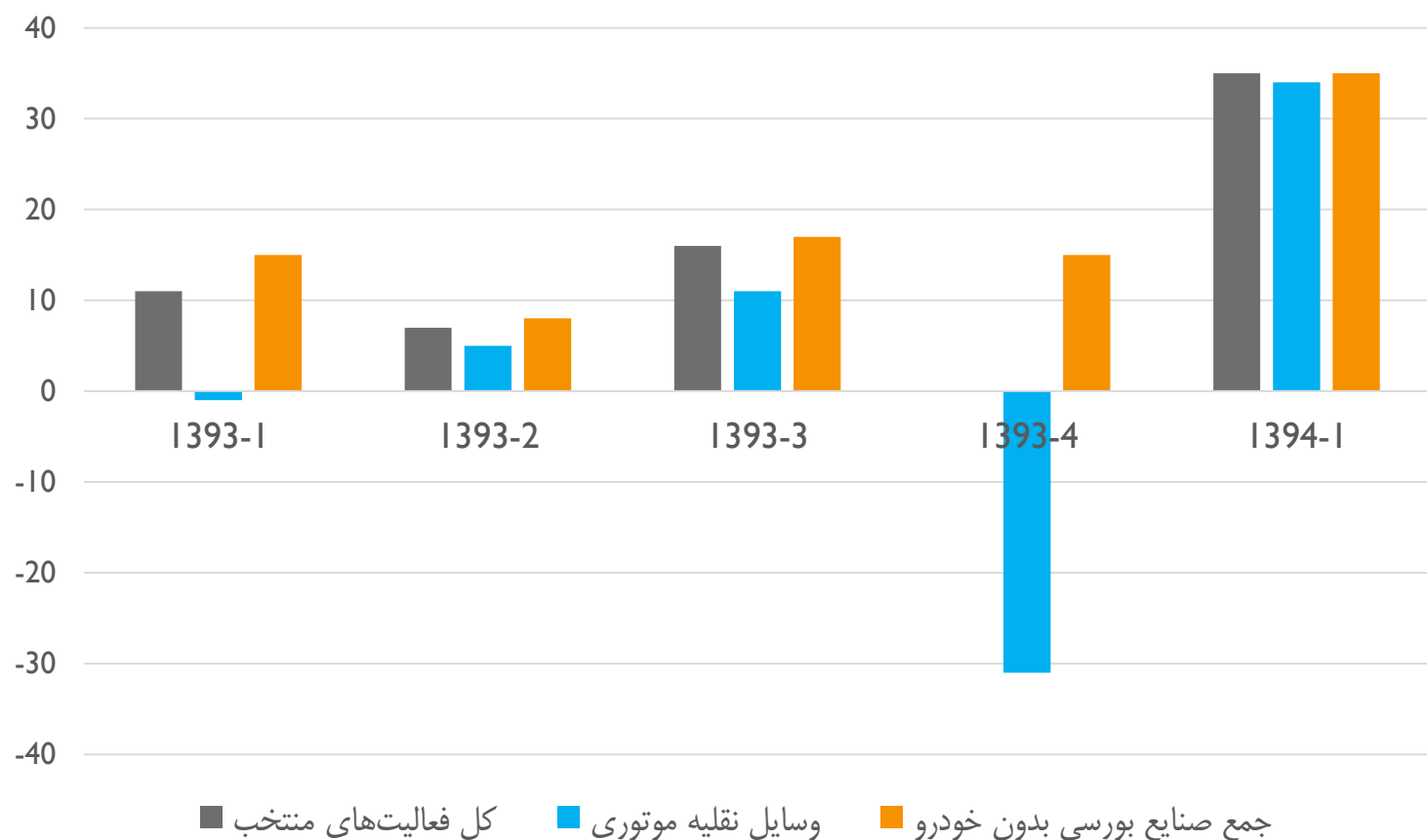
نرخ رشد فصلی تولید ناخالص داخلی (به قیمت سال ۱۳۸۳)

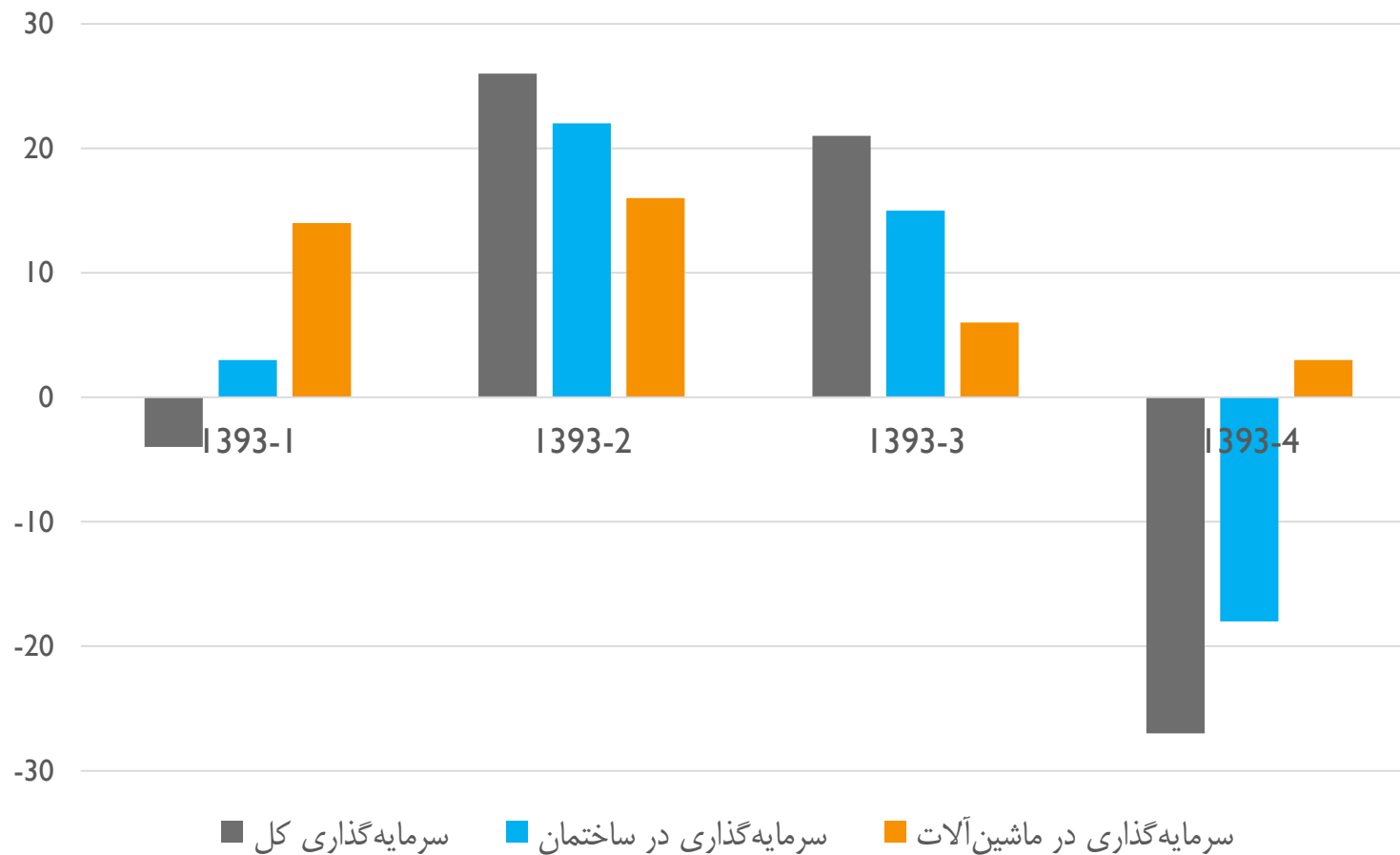
نرخ رشد تولید صنایع بورسی در فصل اول ۹۴ نسبت به مدت مشابه سال قبل

نسبت موجودی انبار به تولید صنایع بورسی (جاری)

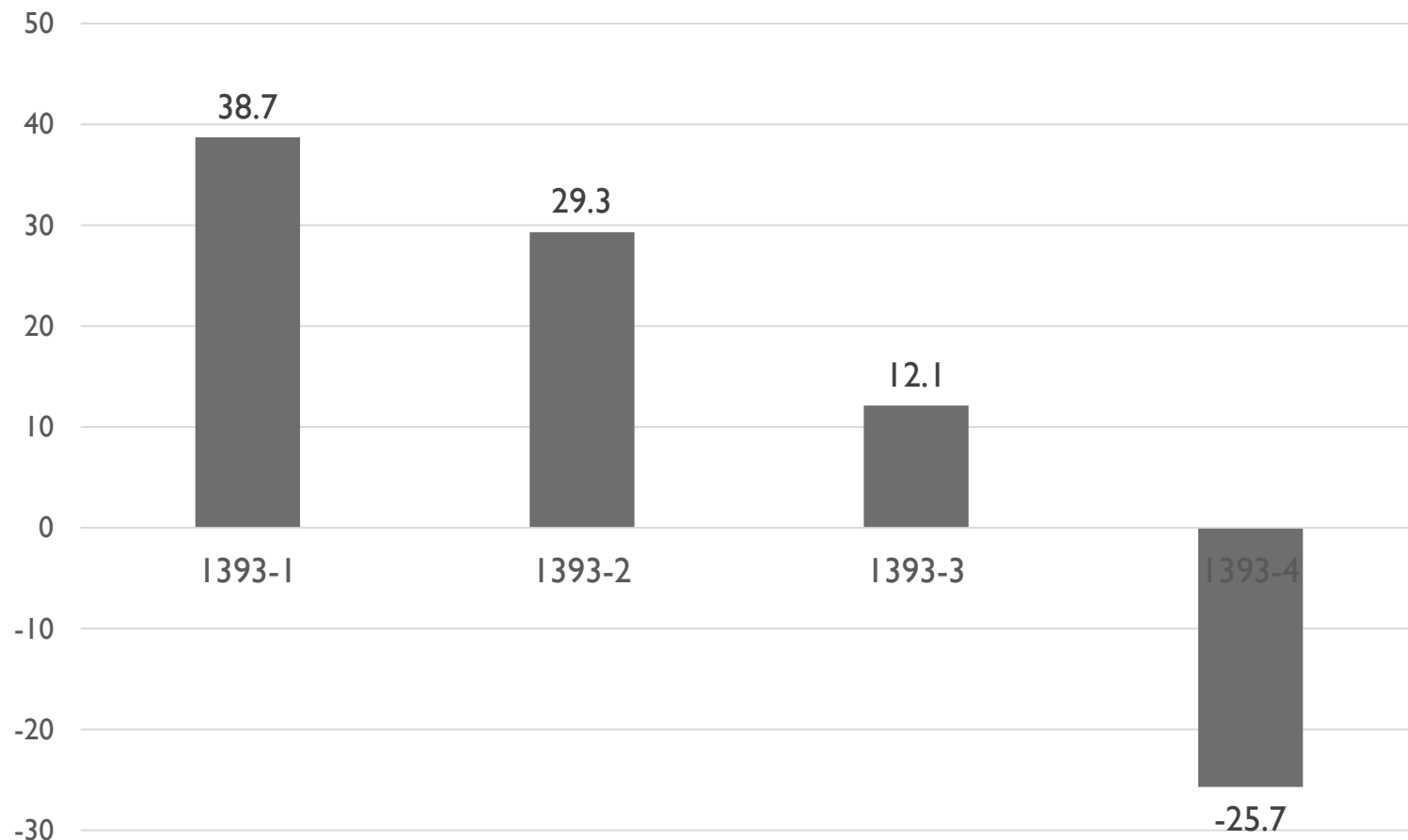
نرخ رشد سرمایه‌گذاری نسبت به مدت مشابه سال قبل

نرخ رشد مصرف خصوصی نسبت به مدت مشابه سال قبل

نرخ رشد درآمدهای دولت - واقعی شده با شاخص قیمت - سال ۹۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل

اهداف کلان اقتصاد را نمی‌توان به هدف مشخصی محدود کرد. اگر این اهداف را به ثبات قیمت محدود کنیم، آن‌گاه دوگانگی کهن بین «پول» و اقتصاد «واقعی» پیش می‌آید، و بدین ترتیب نظریه‌ی کمی پول تنها نظریه‌ی اقتصاد کلان مربوط تلقی خواهد شد.

باید بتوانیم ماریج کاهشی اقتصاد را کنترل کنیم. قیمت‌های حسابی زمین و ساختمان در دهی گذشته، نرخ بالای سود بانکی، معوقه‌های سنگین بانکی، و نبود نقدینگی معجون زهرآلودی برای اقتصاد ایران ساخته است. این که رکود داریم و بیماری شناخته شده است کافی نیست، باید راه علاج را به درستی پیدا کنیم.

بعضی‌ها این روزها برای برگشت به آن برداشت از رونق، ظاهراً
شکل‌گیری حساب جدید را پیشنهاد می‌کنند و راه‌حل را در موج تورمی
جدیدی تصور می‌کنند!

شوک منفی تقاضا

انتظارات ایجاد شده
از دوره پساتحریم و
تصور کاهش قیمت
ها در اثر رفع تحریم
ها

کاهش قیمت نفت و
درآمدهای دولت

افت بیش از ۱۵
درصدی درآمد ملی
سرانه بر اثر رکود سال
های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

روند نزولی قدرت خرید
خانوارهای ایرانی از سال
۱۳۸۶ بر اساس داده
های درآمد و هزینه
خانوار

کاهش تقاضا بخش دولتی

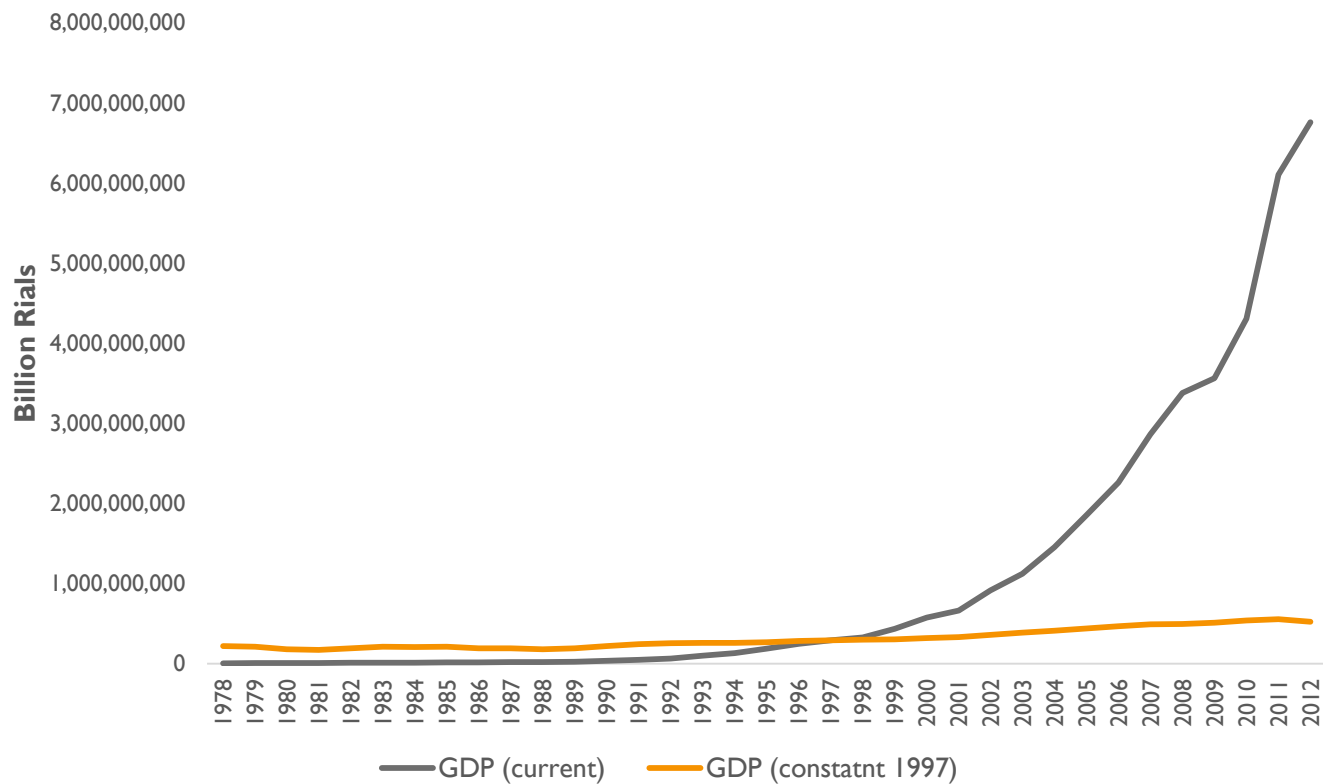
کاهش تقاضا بخش خصوصی

کند شدن فعالیت
اقتصادی و تردید
در تصمیم‌گیری
برخی از فعالان
اقتصادی

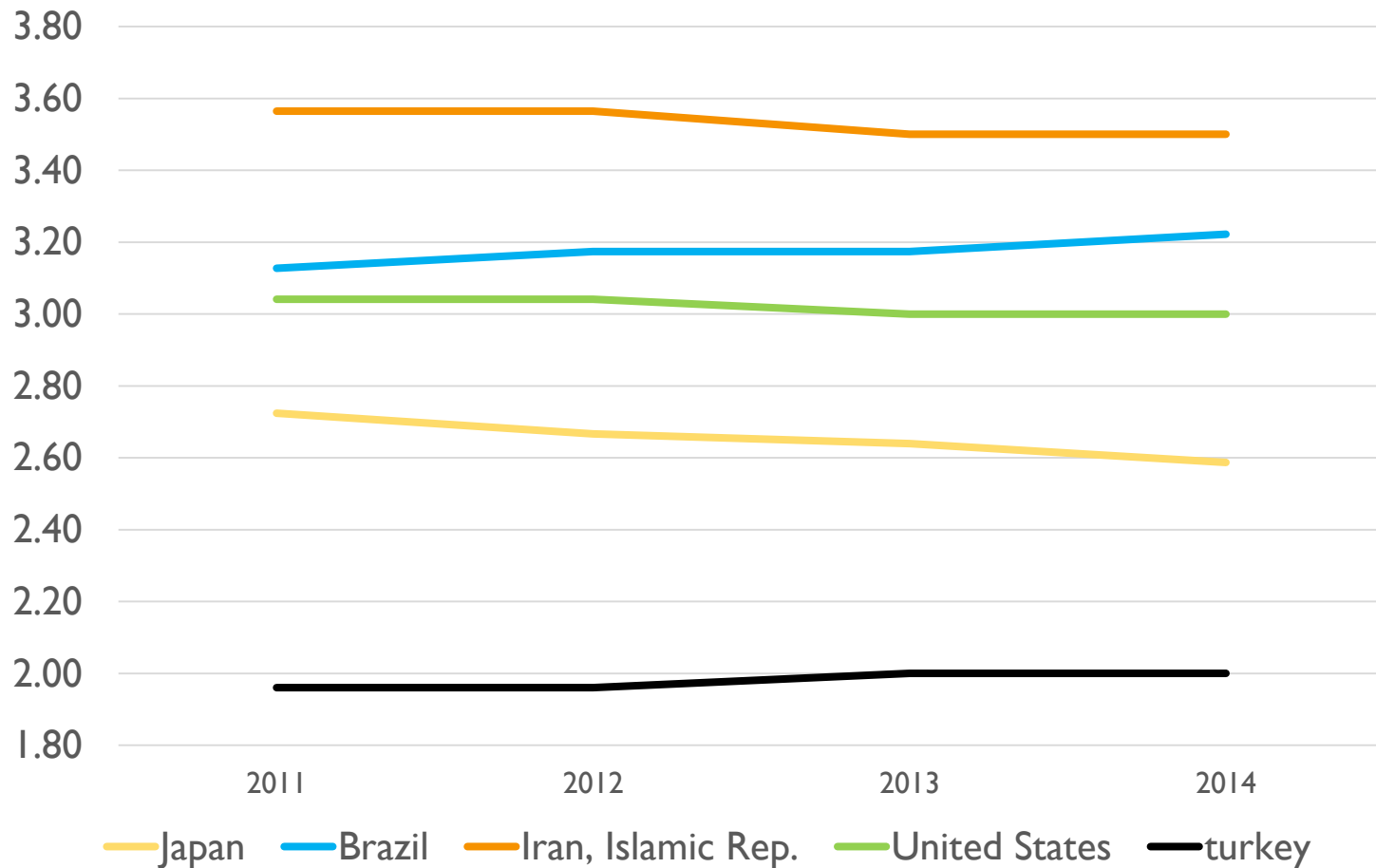
کاهش سرمایه گذاری

GDP

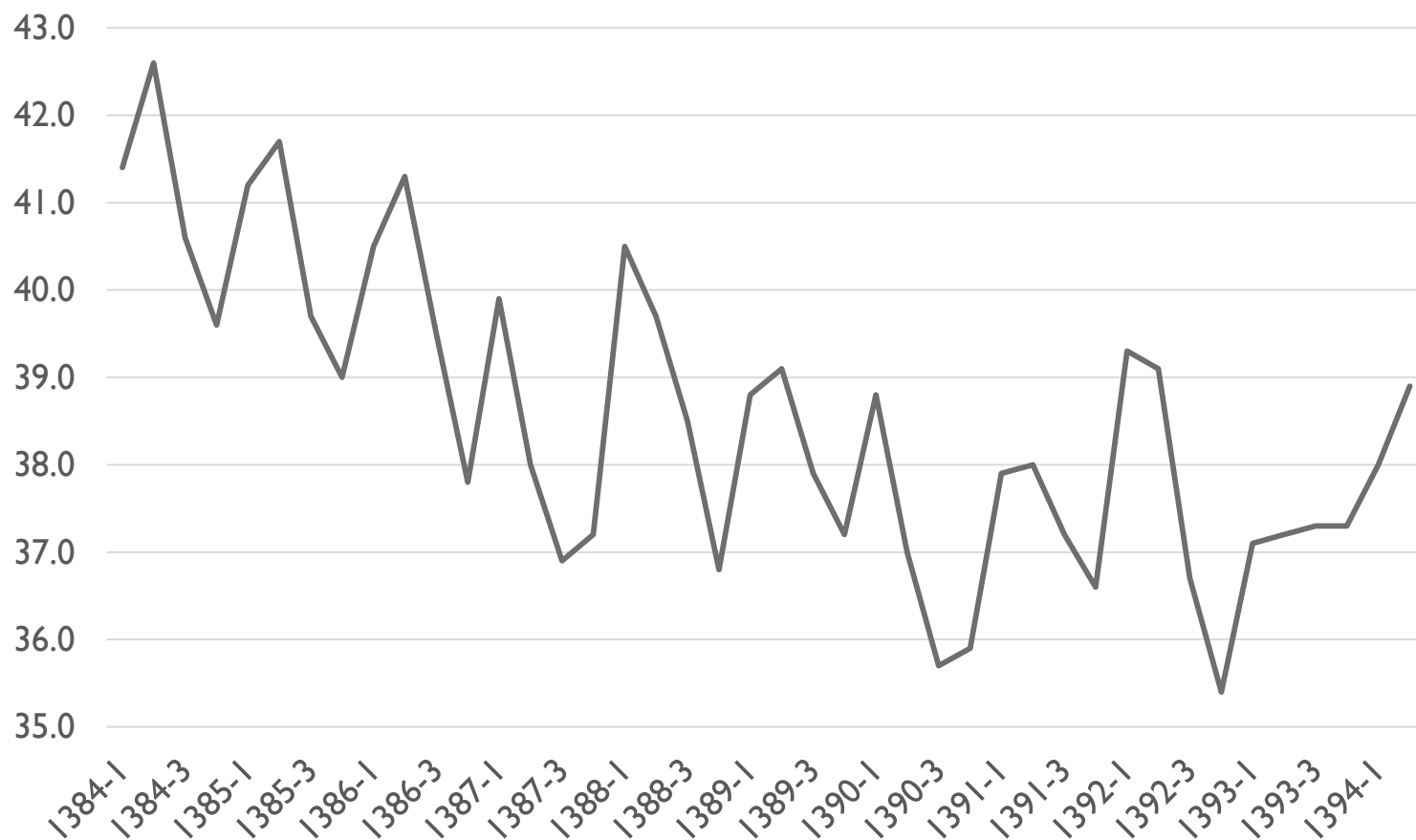
GDP (Billion Rials)

ضریب تکفل

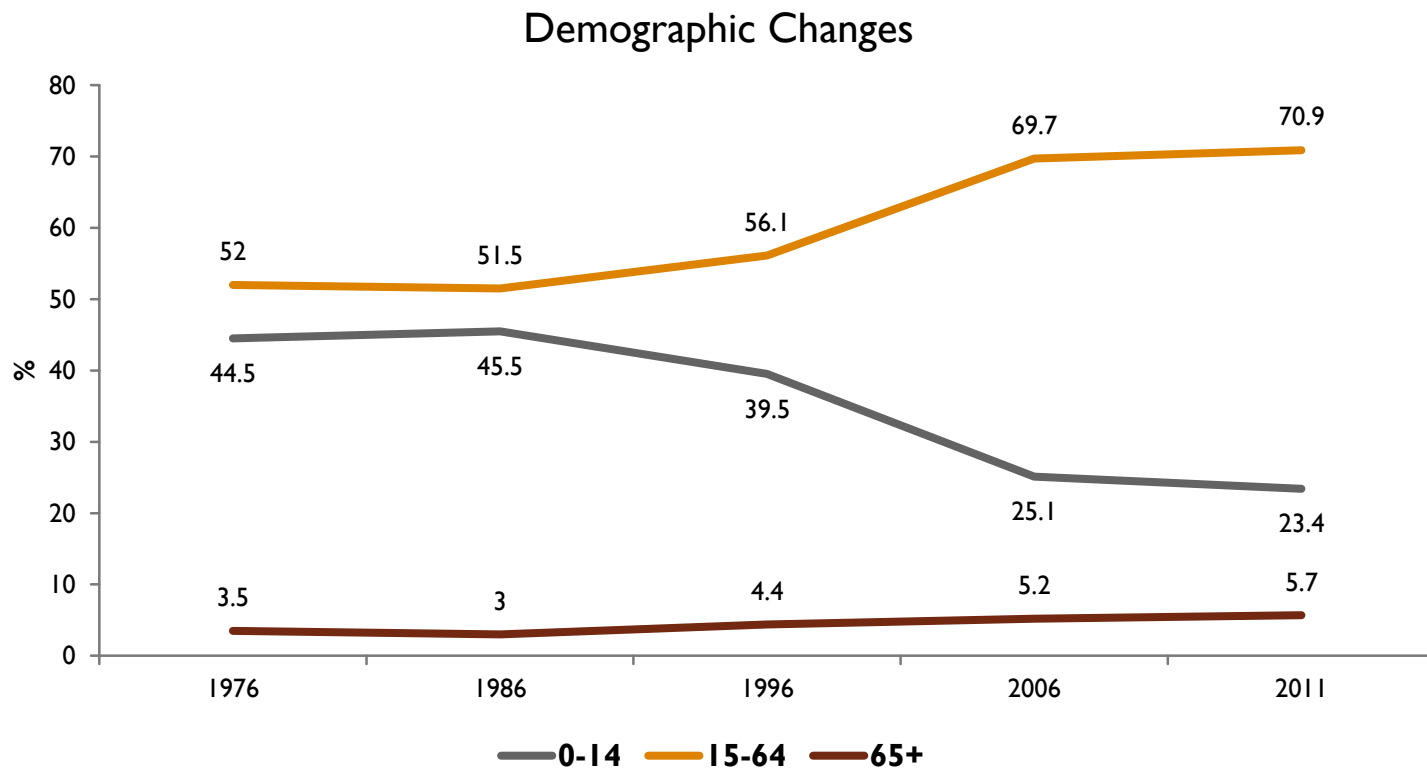
نرخ مشارکت فصلی ۱۰ ساله

نرخ بیکاری فصلی ۱۰ ساله

- تعداد جمعیت فعال ۲۵ میلیون نفر، شاغل ۲۱/۵ میلیون نفر
- تعداد جمعیت در سن کار (۱۵ سال به بالا) ۶۰ میلیون نفر
- بنابراین، در ایران فقط ۴۰ درصد مردم کار می‌کنند. از سال ۷۸، این نرخ کاهشی بوده است.
- ضریب تکفل فعلی ایران ۳/۷ می‌باشد.
- در حال حاضر در ایران ۲۱ میلیون خانوار، ۲۱ میلیون نفر شاغل، و ۲۱ میلیون خانه داریم.

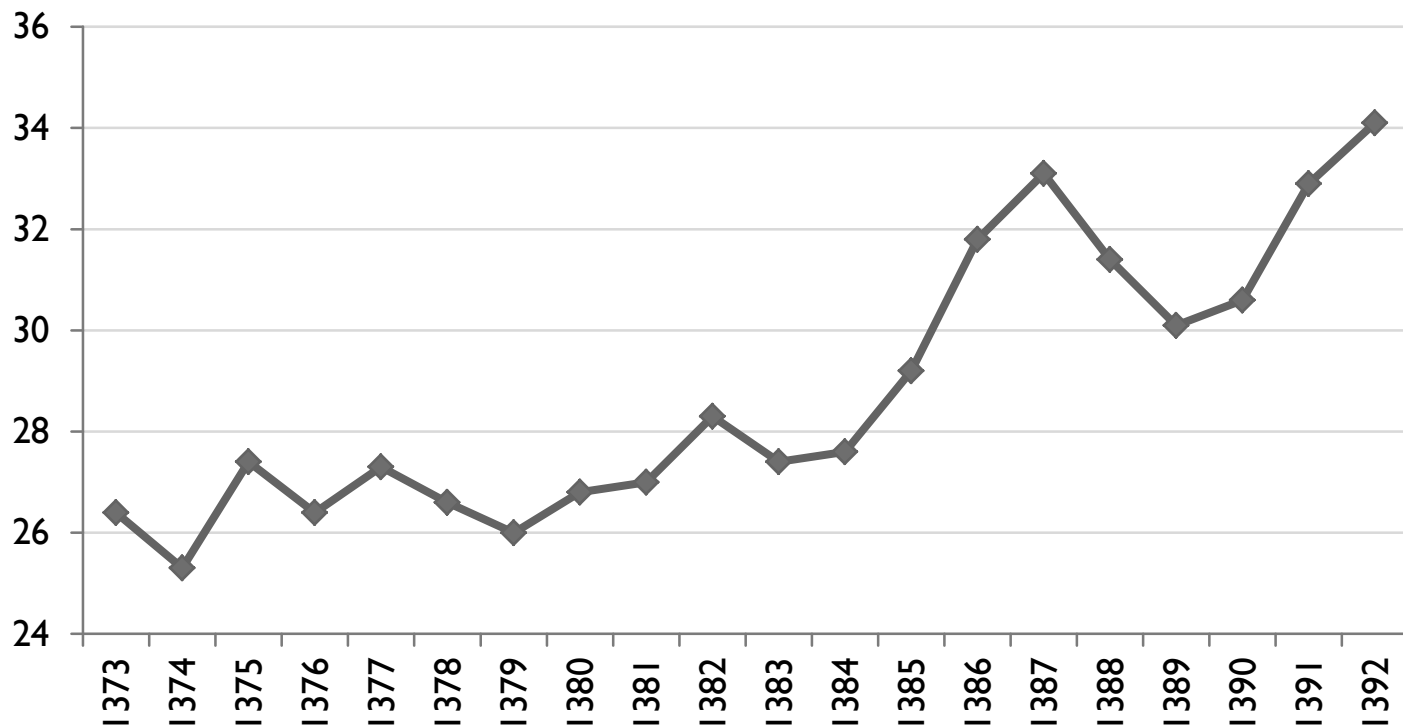
MAJOR DEMOGRAPHIC CHANGES

LABOR MARKET

- Reduction of Labor Participation Rate
- 3.5 million unemployed
- Major difference of male & female unemployment rates
- Major difference of unemployment rates across age groups
- 4.5 million students: the army of unemployed
- Average Unemployment Rate: 11.94%
- Highest Unemployment Rate: 14.3% (2000)
- Lowest Unemployment Rate: 9.1% (1996)

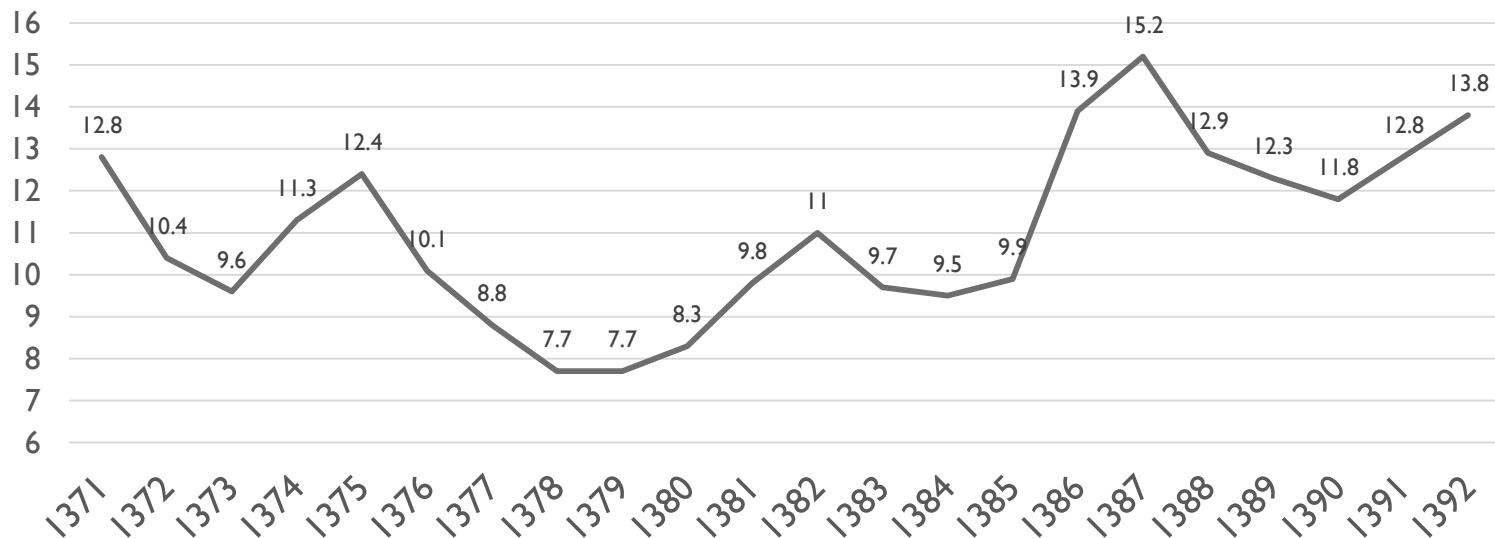
سهم هزینه مسکن از کل هزینه ناخالص خانوار در مناطق شهری (درصد)

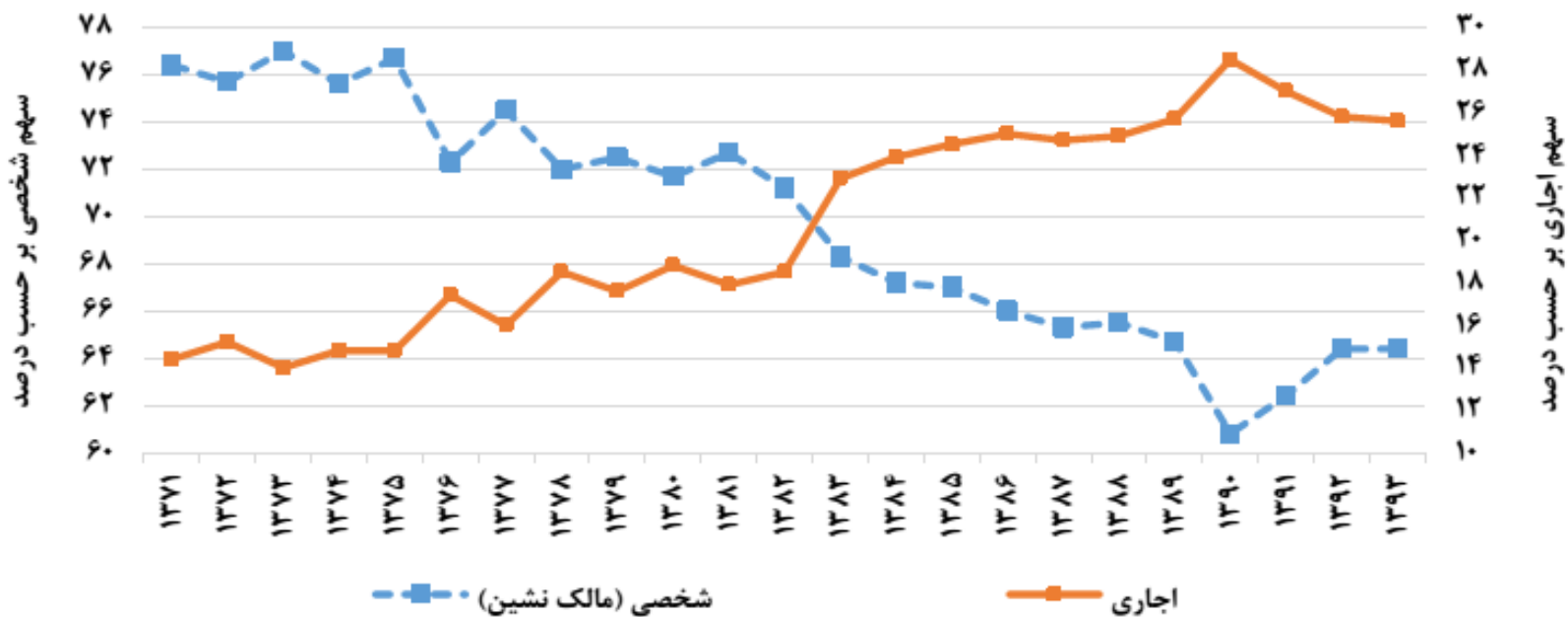
شاخص توان‌پذیری مسکن (سمت تقاضا)

شاخص توان‌پذیری: نسبت قیمت متوسط مسکن به درآمد سالانه خانوار می‌باشد. این نسبت شاخصی برای اندازه‌گیری توان مالی خانوارها برای خرید مسکن است.

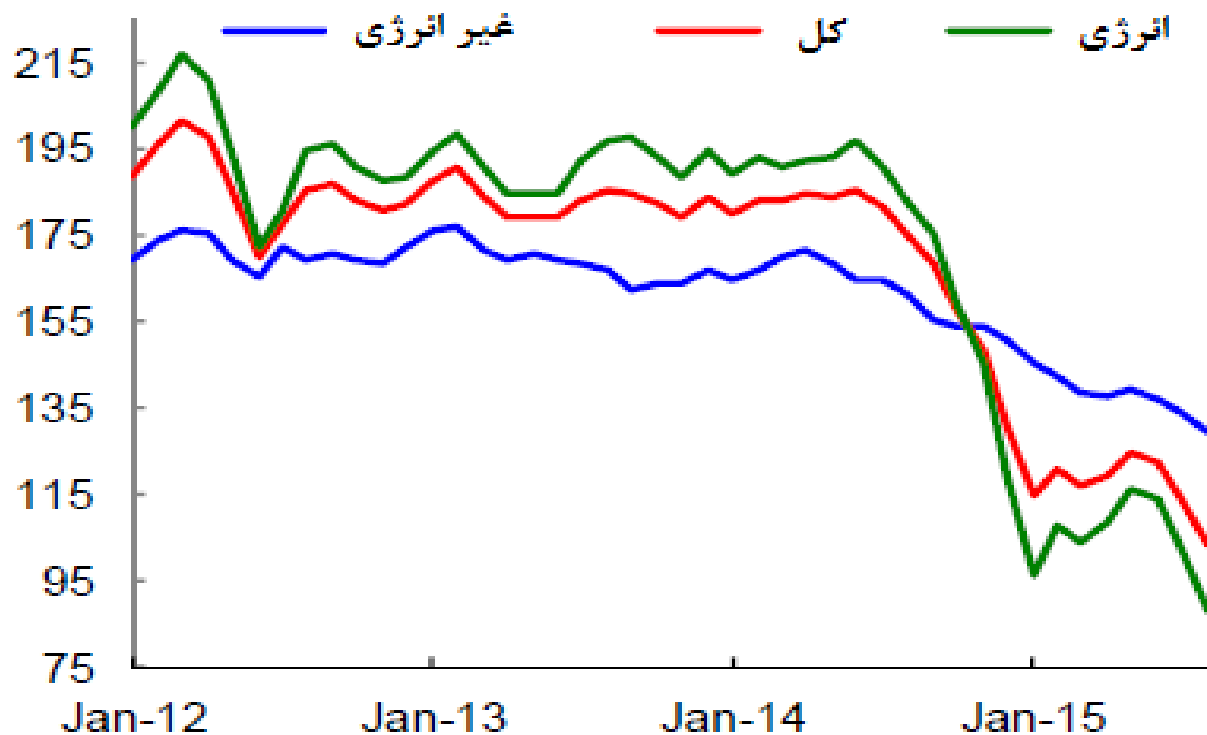
شاخص توان‌پذیری مسکن

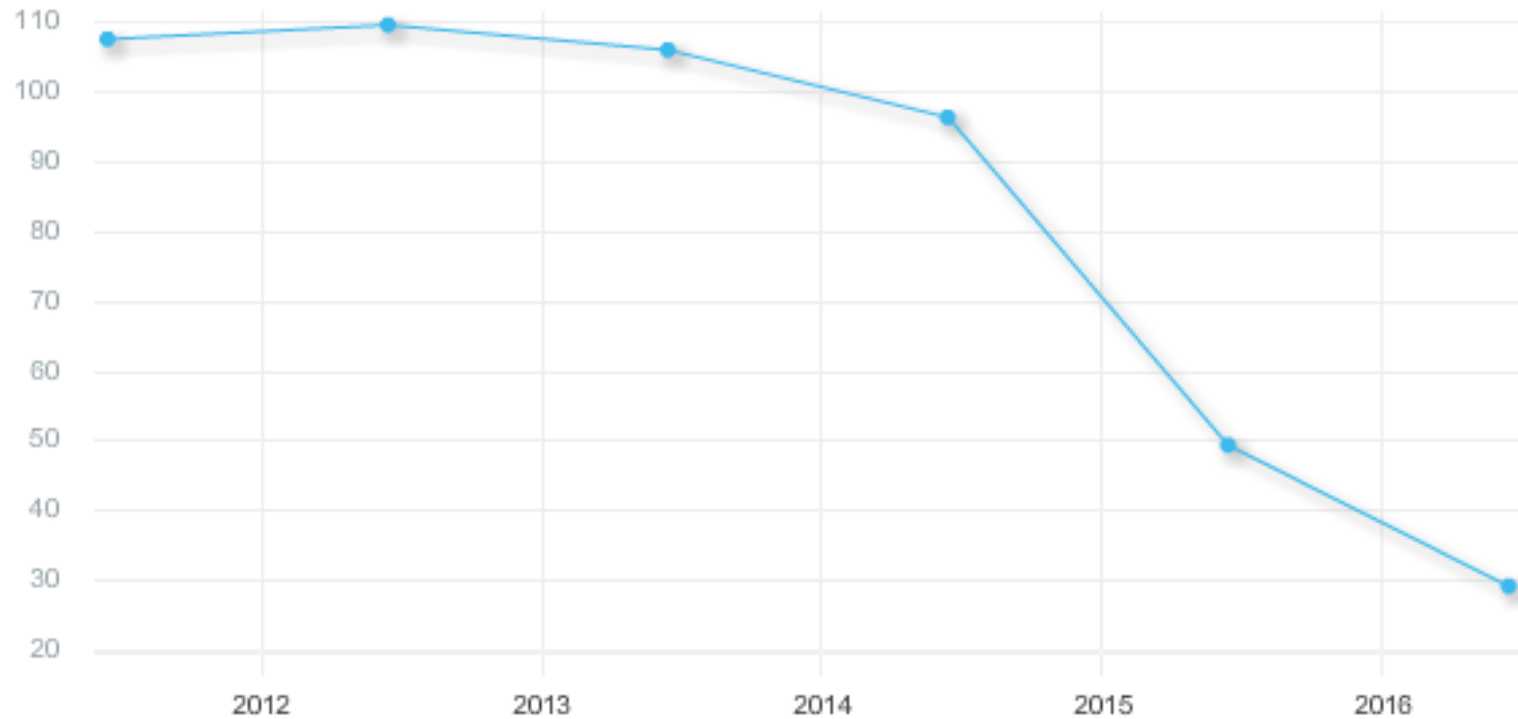
توزیع خانوارهای شهری بر حسب نحوه تصرف مسکن (سمت تقاضا)

شاخص قیمت کالاهای اساسی (صندوق بین المللی پول)

کاهش قیمت نفت خام

کاهش قیمت کالاهای اساسی

Copper Price
2.04 USD/lb
8 Jan '16

مس

Iron Ore Fines Price
46.58 USD/t
30 Nov '15

آهن

Silver Price
13.84 USD/ozt
12 Jan '16

نقره

مشکل تنگنای مالی

ارث رسیده از گذشته و بخش بزرگی به دلیل انباشت مطالبات معوق و دارایی‌های مسموم در نظام بانکی

معوقات مرتبط
با رکود مسکن

معوقات
بنگاه‌های
تولیدی

معوقات
پیمانکاران

بدهی‌های
بخش دولتی

نتیجه وجود تنگنای مالی: افزایش نرخ سود بانکی

بنگاه‌ها

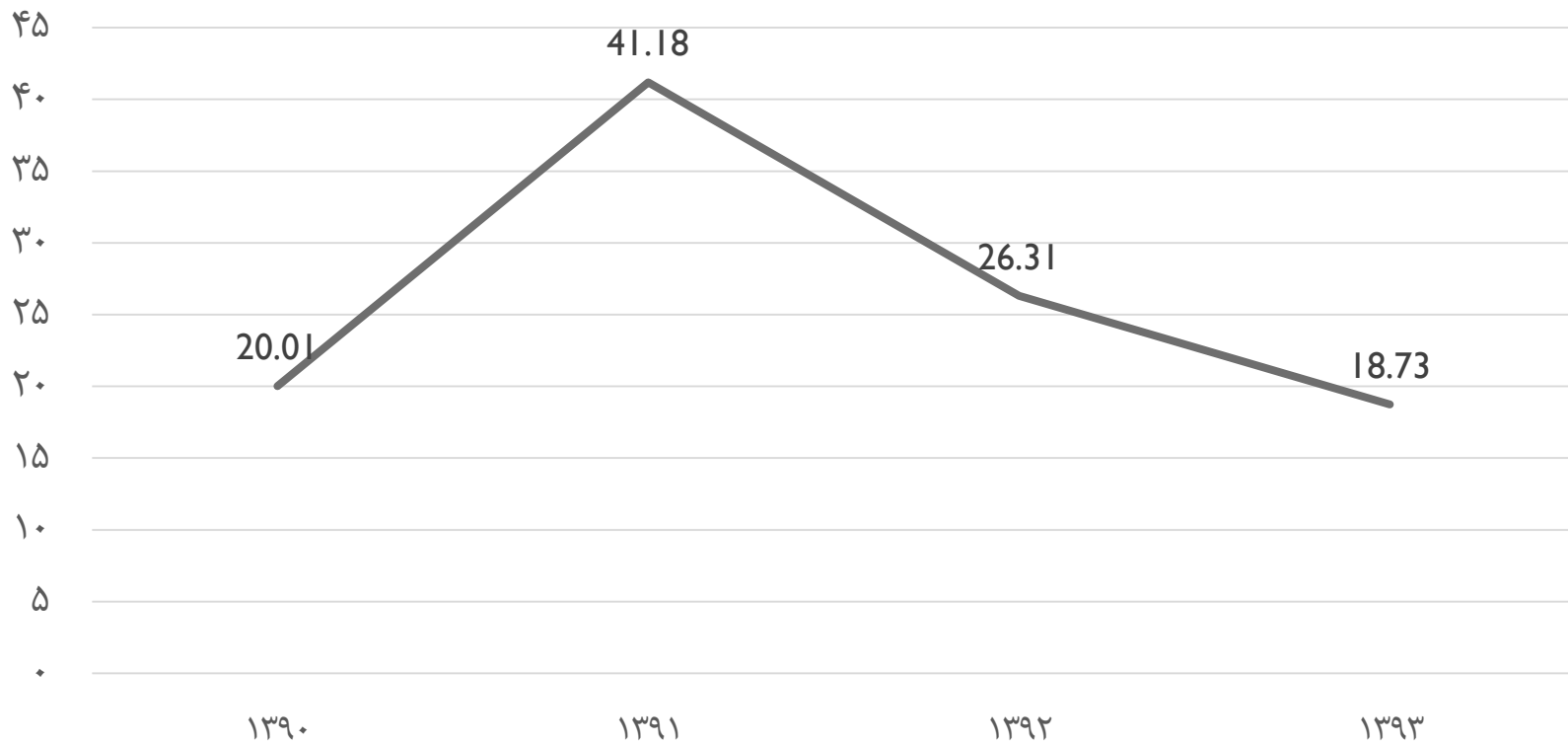
بالا بودن نرخ سود تسهیلات
سرمایه در گردش و سرمایه‌گذاری،
هزینه‌ی تأمین مالی را برای
بنگاه‌های اقتصادی افزایش داده

خانوار

بالا بودن نرخ سود وام‌های خرید
اعتباری، لیزینگ، و سایر وام‌های
خرد مصرفی، که در شرایط حاضر
می‌تواند به تحریک تقاضا منجر
شود

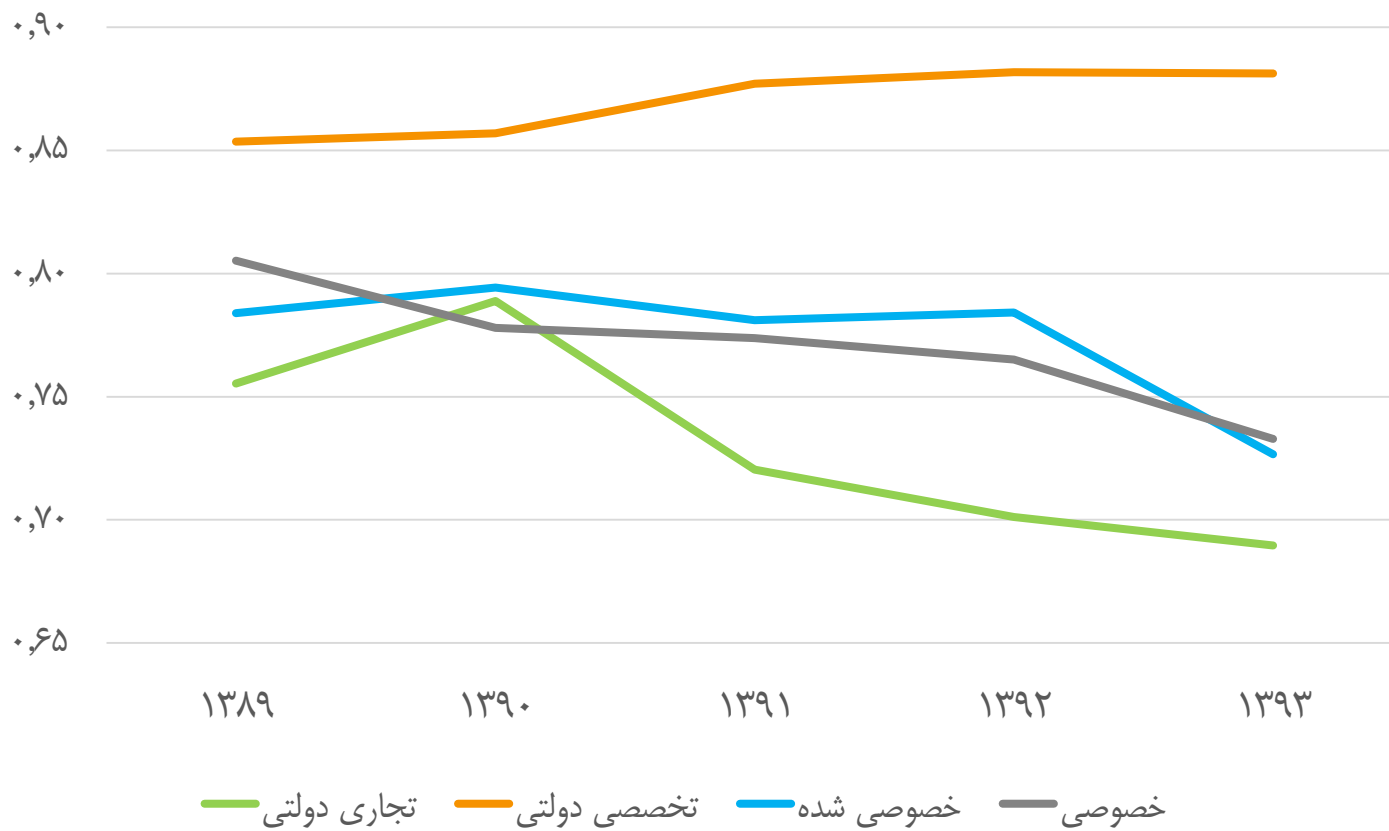
آنچه رخ داد، فروریختن ارزش طرف دارایی‌ها در ترازنامه‌ی بانک‌ها بود. در طرف بدهی بانک‌ها، سپرده‌گذاران نیز نرخ‌های بالا و بالاتر طلب کردند؛ هر چه مردم علاقه‌ی بیشتری به نگاهداری نقدینه داشته باشند، نرخ بالاتری برای جدایی از آن طلب می‌کنند.

نرخ رشد سپرده های کل شبکه ی بانکی

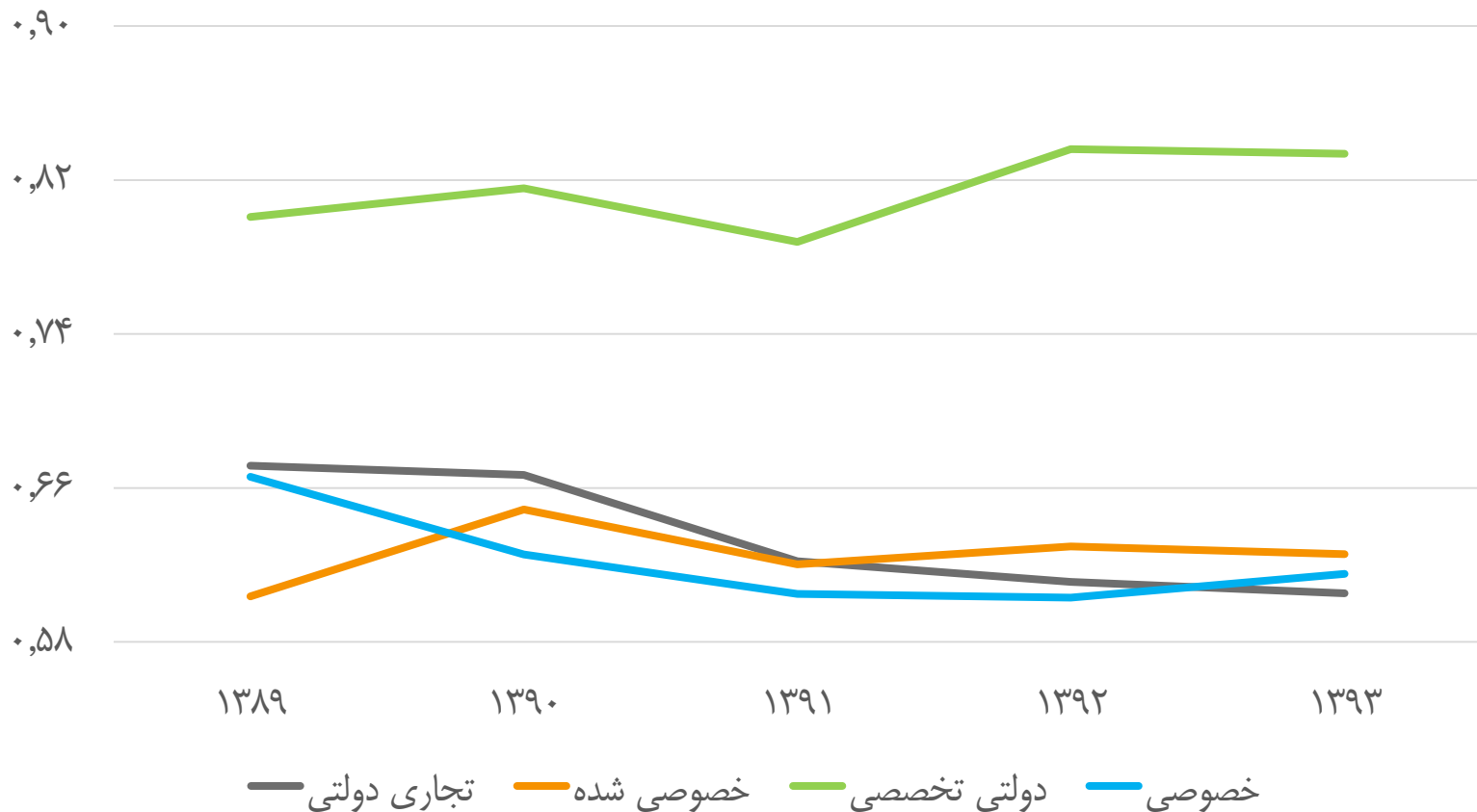

— نرخ رشد سپرده های کل شبکه ی بانکی

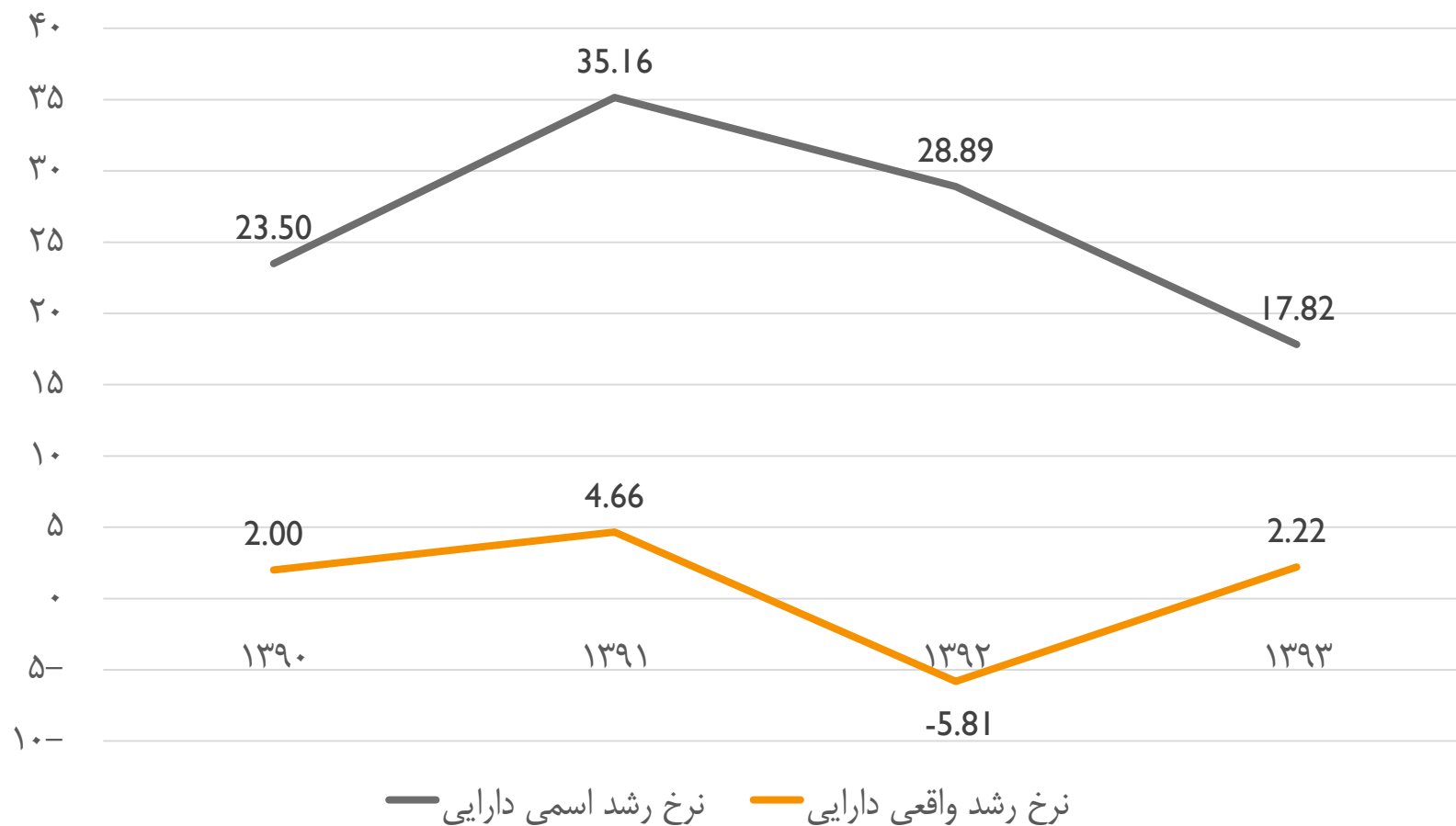
رشد سهم دارایی های درآمدزا در سبد دارایی بانک ها

رشد سهم تسهیلات اعطایی در سبد دارایی چهار گروه بانکی

نرخ رشد اسمی و واقعی دارایی‌های شبکه بانکی

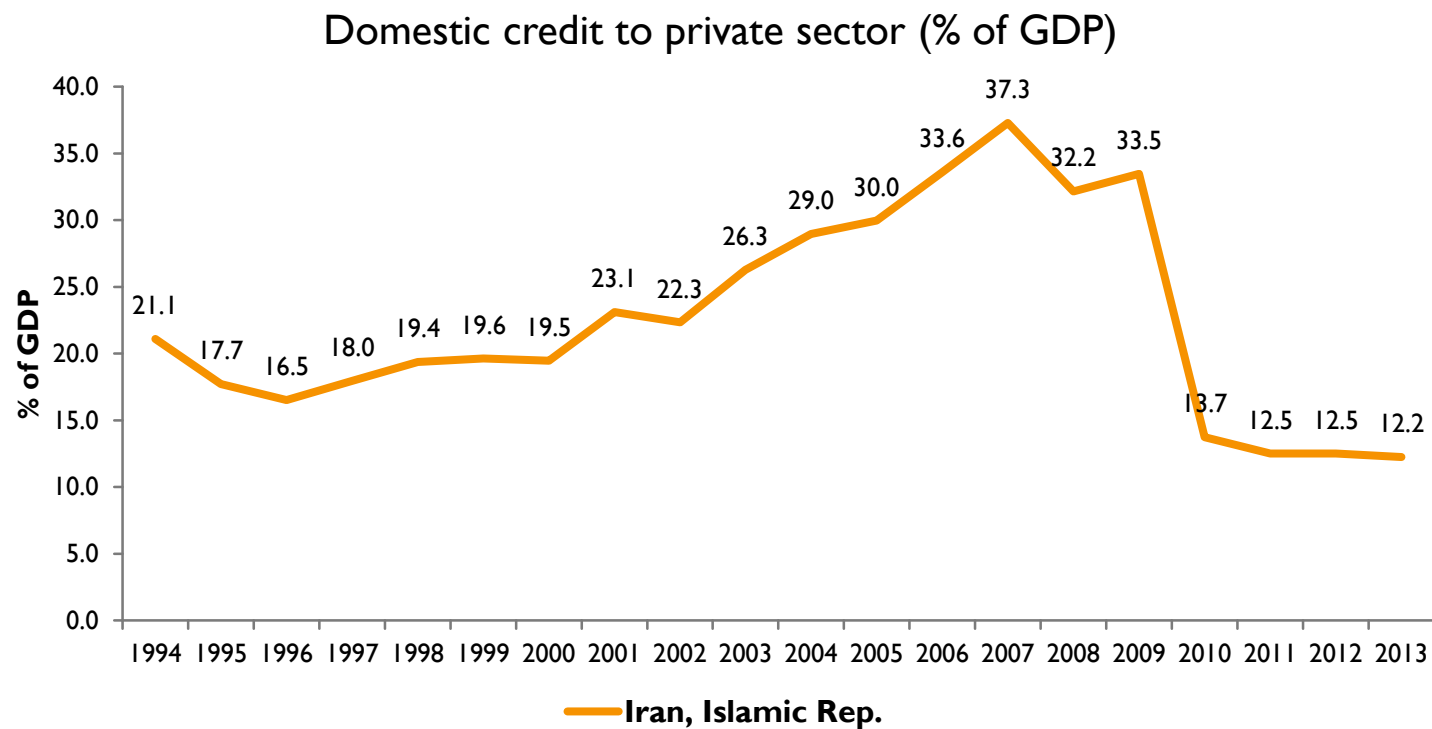

سهام حقوق صاحبان سهام

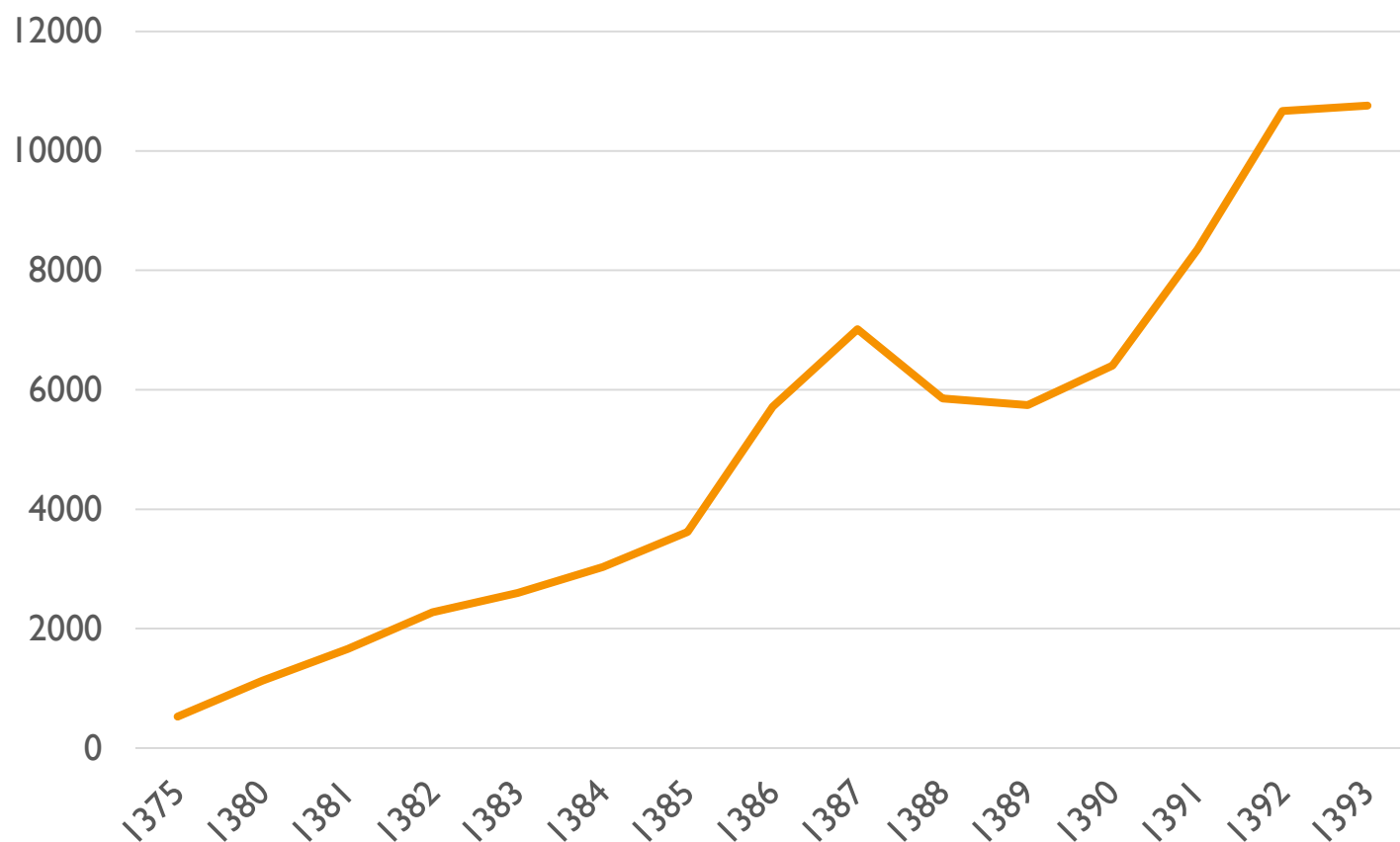
سهام حقوق صاحبان سهام چند بانک از مجموع بدهی ها و حقوق صاحبان سهام

۱۳۹۳		۱۳۹۲		۱۳۹۱		۱۳۹۰		۱۳۸۹	
۵.۷۶	اقتصاد نوین	۹.۱۸	صادرات	۷.۴۲	پارسیان	۷.۷۹	پارسیان	۵.۶۹	سامان
۵.۶۶	پست بانک	۸.۴۸	دی	۷.۰۶	سرمایه	۷.۵۷	اقتصاد نوین	۵.۵۵	تجارت
۵.۵۵	ملت	۸.۴۱	تجارت	۶.۷۷	سامان	۷.۳۳	سامان	۴.۹۳	پست بانک
۵.۵۳	گردشگری	۶.۶۸	اقتصاد نوین	۶.۵۱	شهر	۶.۹۷	انصار	۴.۹۳	صادرات
۵.۰۹	شهر	۶.۳۱	پارسیان	۶.۳۶	رفاه	۶.۰۶	تجارت	۴.۴۰	انصار
۵.۰۳	پارسیان	۵.۷۹	انصار	۶.۰۳	انصار	۵.۸۹	ملت	۴.۱۸	مسکن
۴.۷۴	سامان	۵.۶۵	سرمایه	۵.۸۵	تجارت	۵.۵۰	صادرات	۳.۹۳	ملی
۴.۳۵	مسکن	۵.۲۰	سامان	۵.۳۲	قوامین	۵.۴۰	کشاورزی	۳.۸۷	ملت
۴.۲۶	ایران زمین	۴.۹۸	ملت	۴.۶۶	ملت	۵.۴۰	مسکن	۳.۲۱	سپه
۳.۹۹	سرمایه	۴.۷۲	مسکن	۴.۱۸	قرض الحسنه رسالت	۴.۴۹	پست بانک	۱.۶۷	رفاه
۳.۸۹	مهر اقتصاد	۴.۴۵	شهر	۴.۰۸	کشاورزی	۳.۵۵	ملی	۱.۵۶	مهر اقتصاد
۲.۹۹	ملی	۴.۴۴	مهر اقتصاد	۴.۰۲	مسکن	۲.۰۲	سپه		
۲.۸۵	کشاورزی	۳.۰۶	کشاورزی	۳.۶۱	پست بانک	۱.۶۲	مهر اقتصاد		
۱.۳۹	قوامین	۱.۸۴	قوامین	۱.۷۷	مهر اقتصاد				
۱.۰۵	قرض الحسنه رسالت	۱.۳۱	قرض الحسنه رسالت	۱.۳۳	سپه				

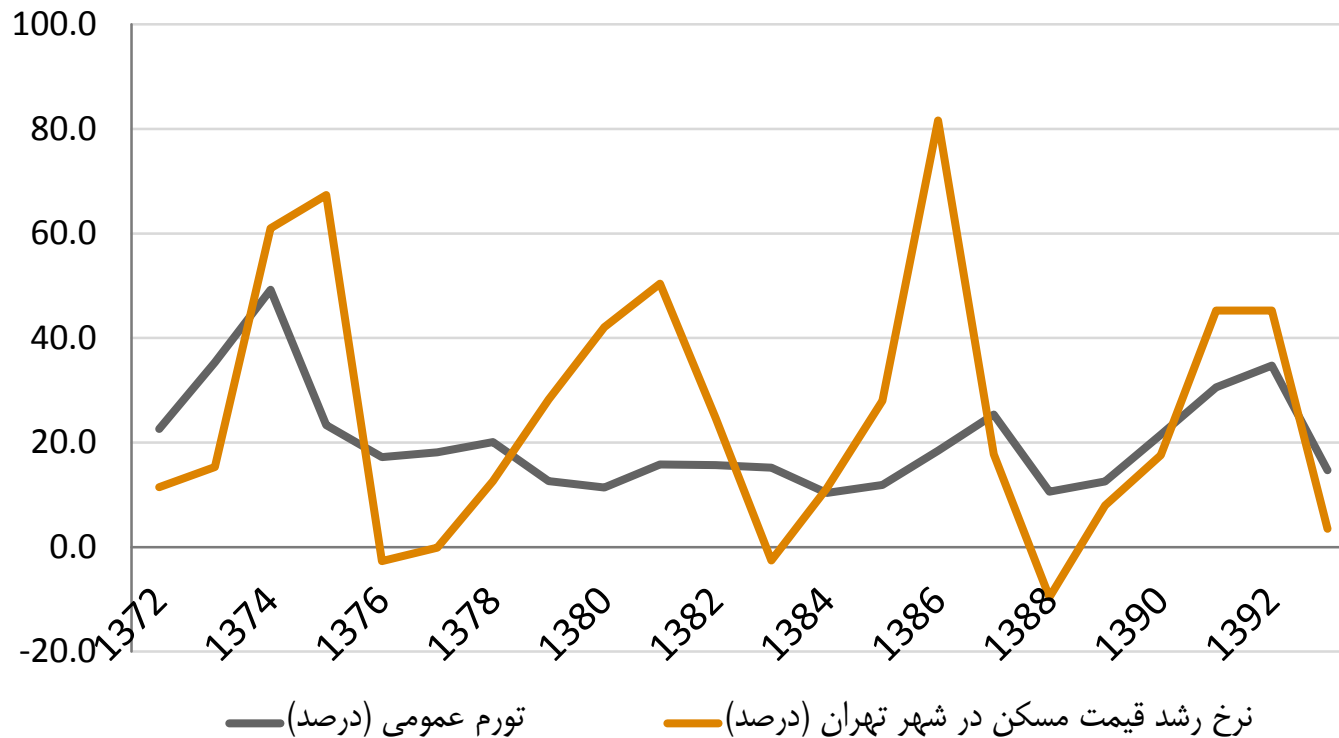
DOMESTIC CREDIT TO PRIVATE SECTOR

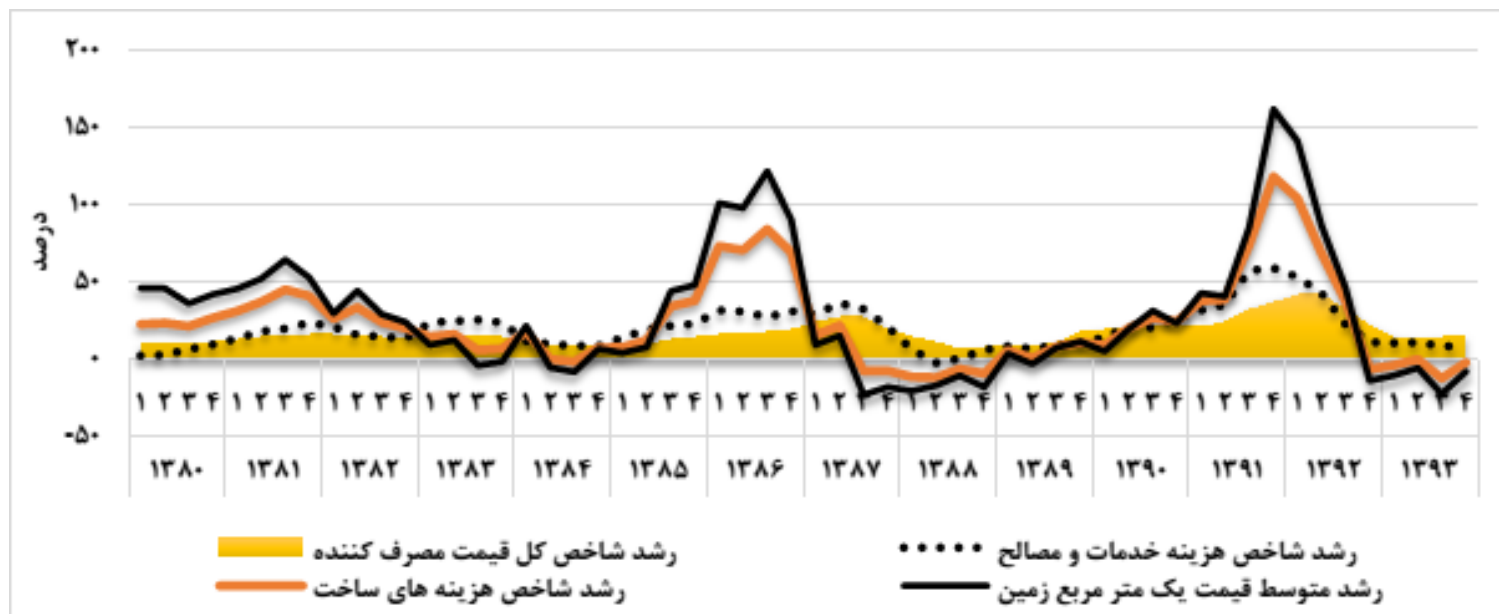
متوسط قیمت یک متر مربع زیر بنای واحد مسکونی در ۳۲ شهر منتخب - هزار ریال

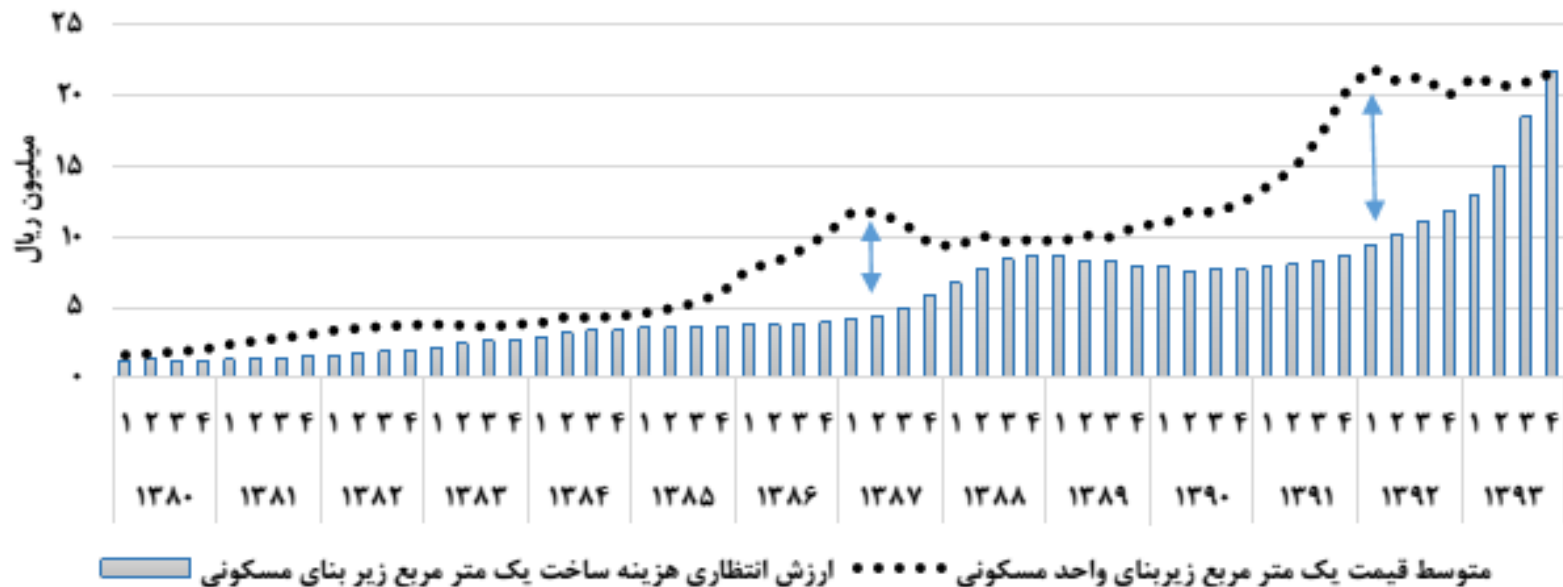
روند نرخ رشد قیمت مسکن و تورم عمومی

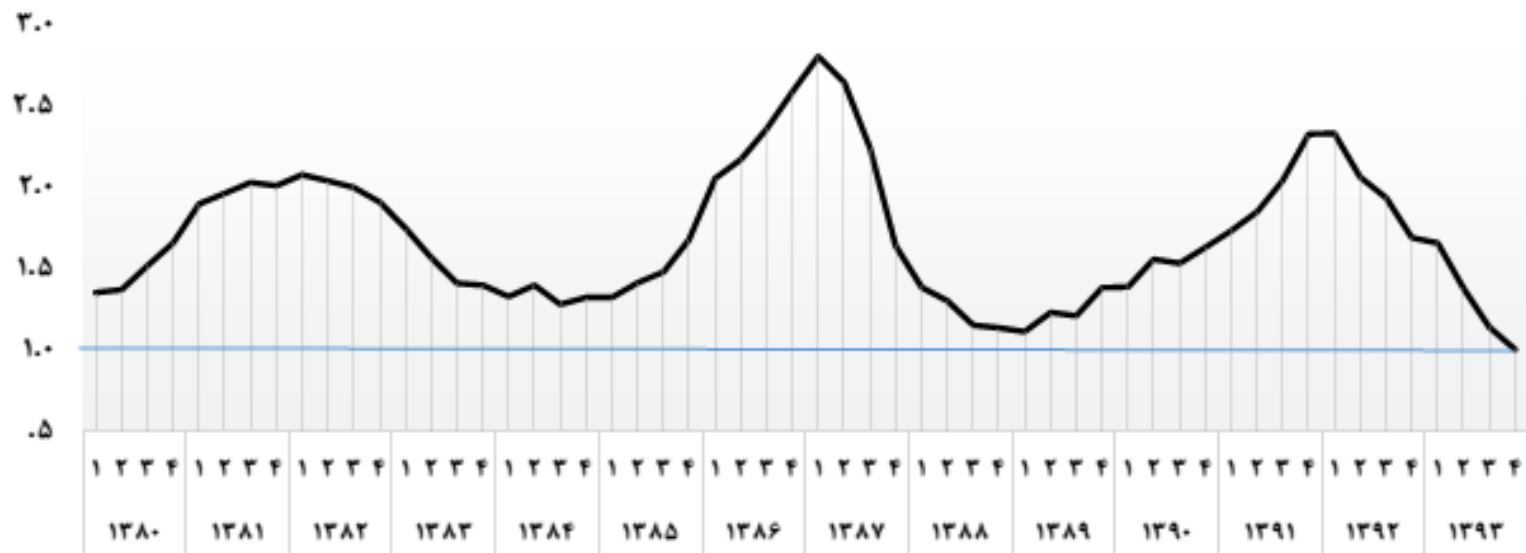
رشد متوسط قیمت یک متر مربع زیربنای واحد مسکونی و رشد یک متر مربع زمین

متوسط قیمت یک متر مربع زیربنای مسکونی و ارزش انتظاری هزینه ساخت

نسبت توپین کیو (نسبت قیمت یک متر مربع زیربنای مسکونی به ارزش انتظاری هزینه ساخت)

در برنامه‌ی جامع تجدیدساختار نظام بانکی، کاهش نرخ سپرده‌ها و تسهیلات اعطایی ضرورتی غیرقابل اجتناب است که اقدامی فوری را می‌طلبد. برای برون‌رفت از رکود، کاهش نرخ بهره ضرورتی تام دارد. کاهش نرخ‌های بهره در عین حال پاسخ کلاسیک به رکود اقتصادی است. این را بسیاری از کارشناسان می‌پذیرند، اما صحبت بر این است که کاهش نرخ چگونه باید رخ دهد: از طریق بازار یا با دستور بانک مرکزی (شورای پول و اعتبار)؟

خیلی‌ها با بی‌مبادلاتی نرخ جاری بهره را حاصل عرضه و تقاضا می‌دانند و ما را به بازار ارجاع می‌دهند، اما نرخ جاری بالای بهره حاصل عرضه و تقاضای پول نیست، حاصل گسست و شکست بازار است. مقام ناظر باید وضعیت نهادهایی را بررسی کند که این نرخ را حفظ می‌کنند، تا روشن شود از روی ناچاری چنین نرخ‌هایی می‌پردازند، و برای ادامه‌ی حیات بیمارگونه‌ی خود، این نرخ‌های بالا را می‌پردازند.

جمع بندی بررسی وضعیت کنونی اقتصاد ایران

تنگنای مالی

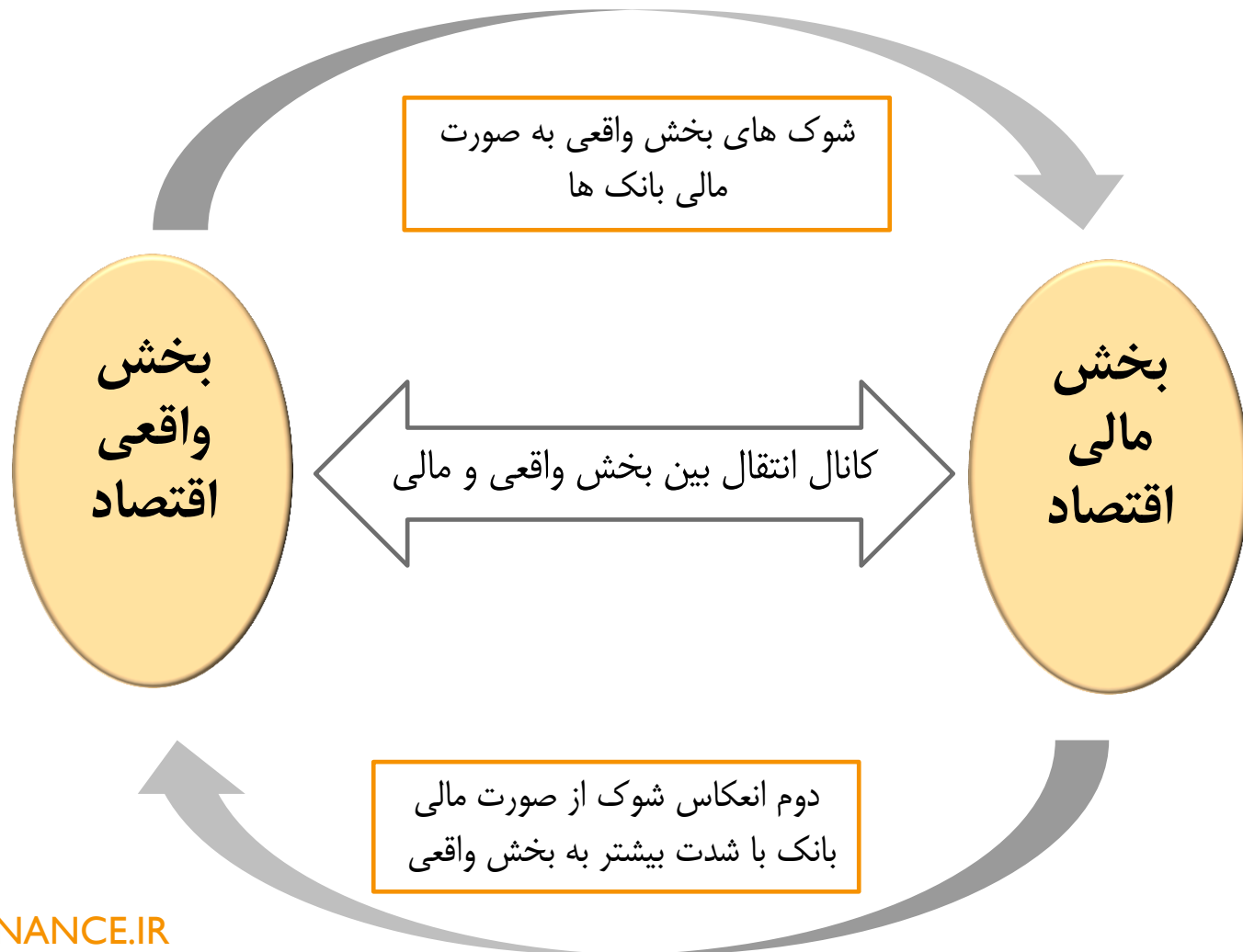
بالا بردن هزینه تامین مالی تولید حتی برای
بخش هایی که مشکل تقاضا ندارند

کمبود تقاضا

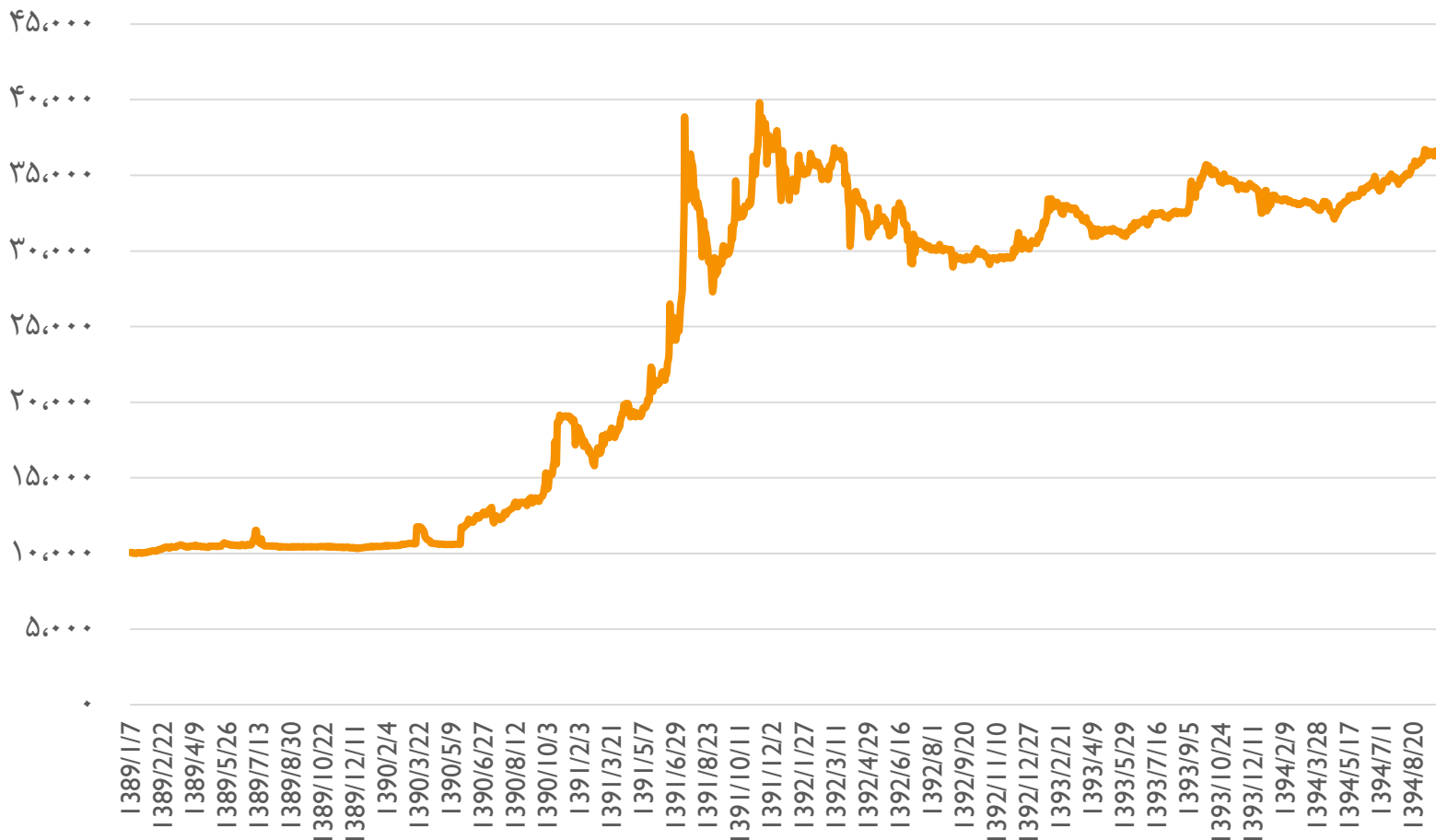
تحت فشار قرار گرفتن بخش مهمی از بنگاه
های کشور

برای **حفظ رشد مثبت اقتصادی** در سال ۹۴، باید دولت برای **رفع**
یا **تخفیف** این دو مشکل اقدام جدی انجام دهد.

دینامیک انتقال شوک‌های بین بخش واقعی و مالی

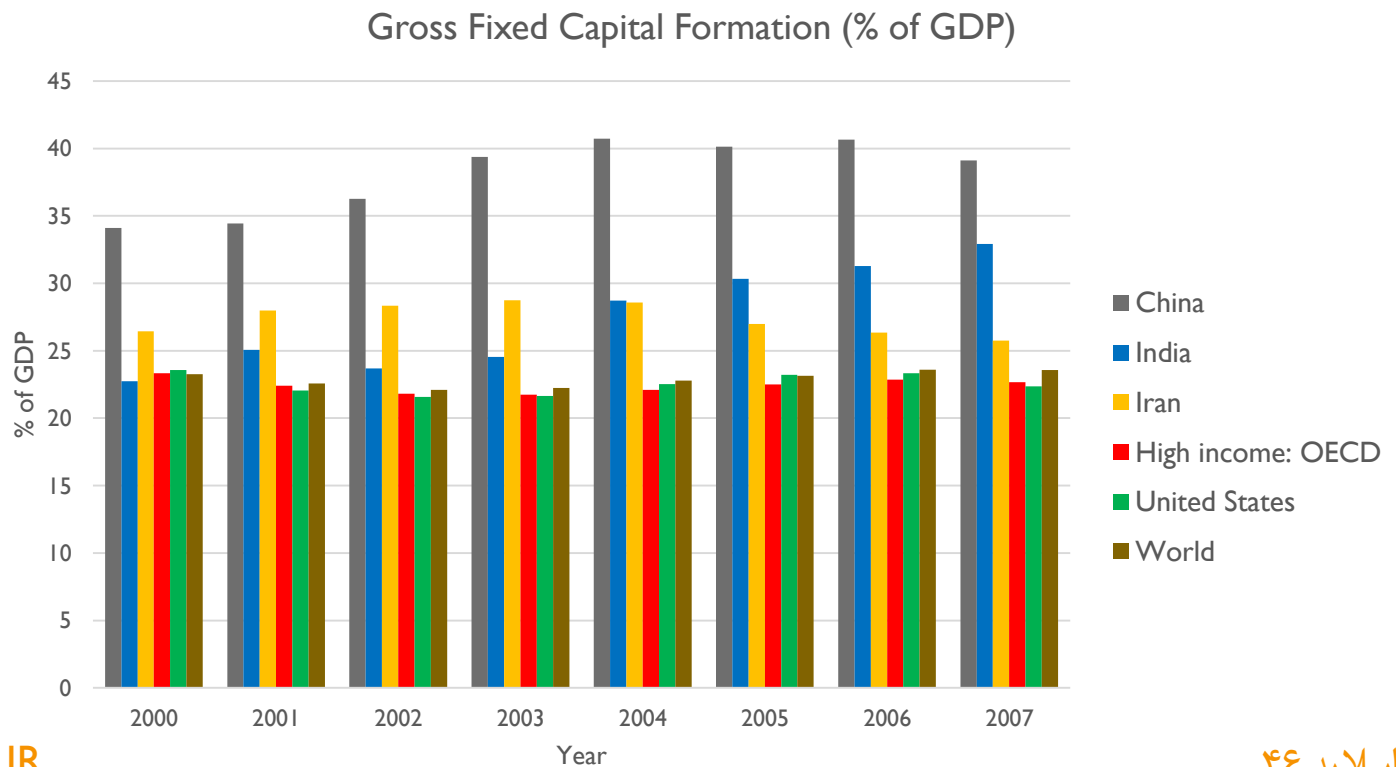

نرخ برابری ریال در مقابل دلار آمریکا

PRODUCTIVITY AND CAPITAL INPUTS IN THE CAKE OF CAPITAL FORMATION

- Current share of Capital is too high
- The missing part of the cake is productivity

ON WORK FORCE

- High unemployment rate
- Lower family budgets
- To keep unemployment rate at its current level, we need a growth rate of 6%
- Major engine of economic growth during last Government: “capital factor”
Capital stock and economic growth went hand in hand
- Even with revenues similar to Ahmadinejad’s Government, the growth rate would have dropped to 2%-3% corridor
- Major demographic changes

TO IMPROVE PRODUCTIVITY

- *Training*
- *Education*

- *Startups*
- *VCs*

VC'S CAN NOT RELY ON TROUBLED BANKS:

- Banks are so deep in trouble that can not help VC's at this stage

MAJOR OBSTACLES MENTIONED

- Poor implementation of regulations & laws (weak judicial system/corruption)
- No proximity to other successful ventures (no Silicon Valley effect)
- Unavailability of talented human resources
- Cultural issues dissuading individuals from entrepreneurship
- Poor linkages & unavailability of quality educational institutions
- Financial institutions not keen on supporting technology related ventures

MAJOR PROBLEMS WITH IRANIAN STARTUP INDUSTRY

- Project-Based rather than Fund (Company) Based
- Suede-Governmental structures
- Mostly financing seed-stage research
- Concentrated on R&D, forgetting economic success side
- Established funds are not VC's

MAJOR PROBLEMS WITH IRANIAN STARTUP INDUSTRY II

- Limited capital base
- Less financial intermediation
- So many universities playing stockholder role
- Missing institutions in Iranian Startup Ecosystem
- Iranian Judicial System cannot support intellectual properties

LACK OF SEED AND EARLY STAGE ANGLE INVESTORS

- Mainly because of:
 - High disequilibrium interest rate
 - Illusive real estate market
 - Ample opportunities yet to invest in real assets
 - Informal money market for trade dealers
 - Gold and Exchange deals due to sanctions
 - Day trading in the Exchange by the youth

پاتشکر